הפלונטר הפולני

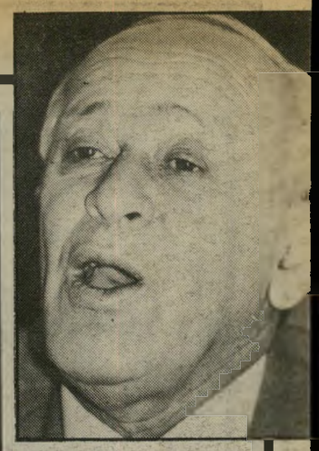

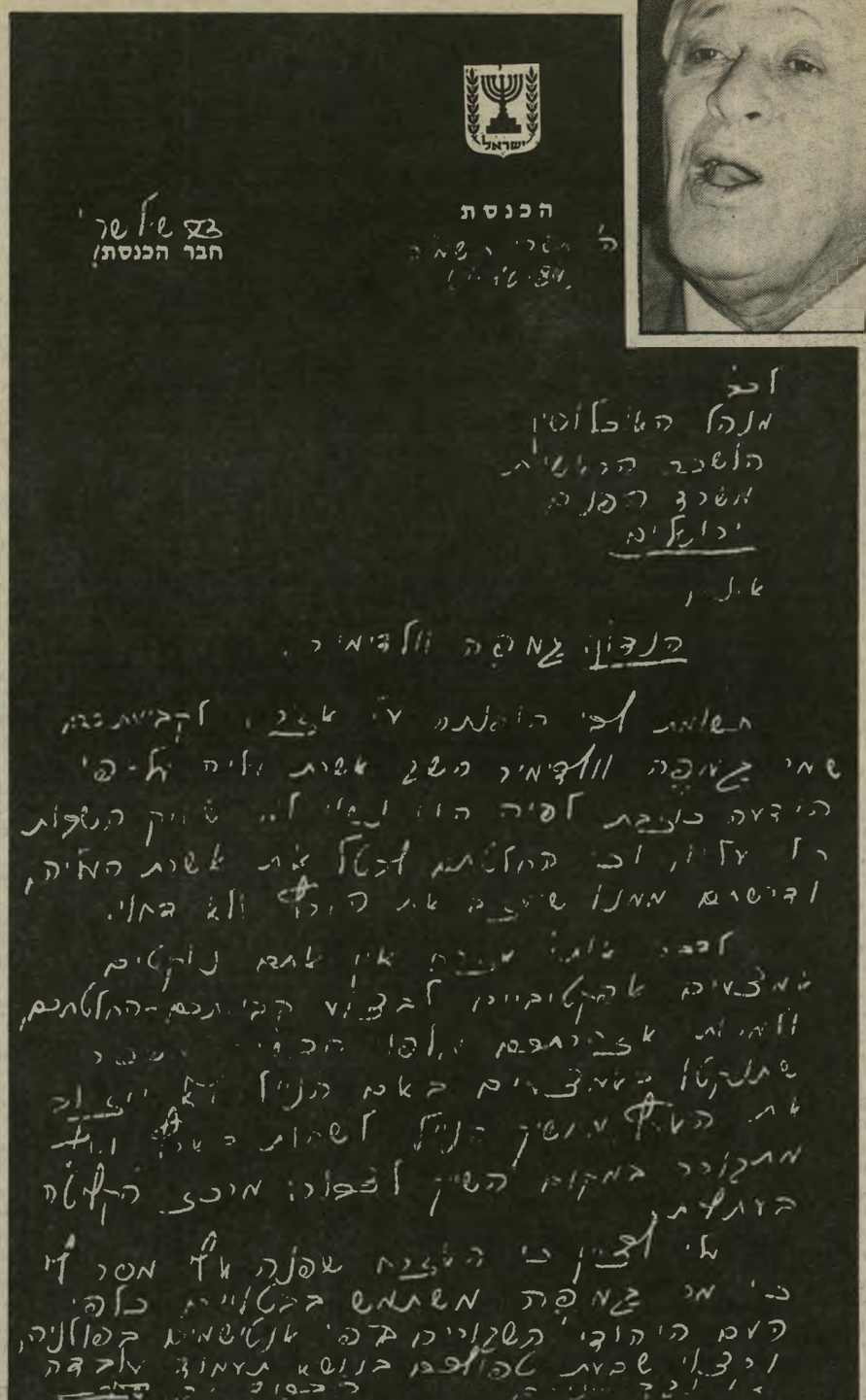

מה הניע את יו"ר ועדת־הפנים להתערב למען גירושו מהארץ של בעל האשה המתגוררת אצל ידידו?

מיכתב ההלשנה

פירסום בלעדי של מיכתב אישי ששיגר יושב־ראש ועדת־הפנים של הכנסת, דב שילנסקי, למישרד־הפנים ובו הוא דורש לגרש פליט פוליטי, פעיל בכיר באירגון סולידריות, על סמך מידע שמיעתי בלבד. המיכתב נשלח על נייר של הכנסת.

המכתב **שיצא** משולחנו של יושב־ראש ועדת־הפנים של הכנסת, דוב שילנסקי, היה חסר־תקדים.

ח"כ חרות החביב ידוע כמי שרואה בכל לא־יהודי אנטי־שמי, וכניצול־שר־אה יש לו יחס קר מאוד למי שלא נימולו. לכן, אולי, לא היה זה מפתיע שבכתב־ידו הוא המליץ בפני משרד־הפנים על גירושו מהארץ של פליט פולני נוצרי, המתבטא, לדעתו, בהע־רות אנטי־שמיות בארץ־הקודש.

לא מפתיע, אבל ללא ספק מזעזע!

אבל להפתעה ולזעזוע, גם יחד, גורמת העובדת ששילנסקי עשה במכ־תב זה טובה לחבר: אנדרי קלצ'נסקי, חבר מרכז חרות, שאשתו לשעבר של הפליט הפולני מצאה מיקלט זמני בדירתו השכורה של קלצ'נסקי.

גרושים, בדירה אחת

הפרשה **מסעירה** את הקהילה הפולנית הנוצרית בארץ, המונה כמה מאות מישפחות, והיא תמצא בקרוב מאוד הד נרחב בחו"ל.

תחילתו של הסיפור ב־12 לאפריל 1983. לישראל הגיעו בטיסה מוינה זוג פולנים ובנם. על־פי התעודות שהח־זיקו בני־הזוג בידיהם היה ברור שה־מדובר בזוג נשוי ושהאשה היא בת לאם המתגוררת בישראל ושהתגיירה כאן. אבל הזוג לא היה נשוי באותה תקופה. ולדימיר ודניאלה („דנה") גמפה, בני 37, התגרשו שנה וחצי קודם לכן. ובנם תומס שנילווה אליהם, היה אז בן 13.

כיצד הגיע הזוג הגרוש לישראל?

ולדימיר גמפה היה פעיל בכיר באירגון סולידאריות בעיר לודז', ול־קח חלק בפעילות מיבצעית. במיק־צועו הוא טכנאי לזכוכית אמנותית, אבל פעילותו באירגון המיקצועי חרגה מעבודת אמנות.

הרשויות הצבאיות בפולין רמזו לו שבגלל פועלו רבים סיכוייו לבלות שנים רבות בכלא צבאי. לכן הוא חיפש דרך בריחה מפולין.

גרושתו היתה מעוניינת, מסיבות שלה, לצאת מפולין. ראשית היא רצתה לראות את אימה שחייה בישראל. שנית היא ביקשה להתרחק ביחד עם הילד, שהיה אצלה, מבעלה לשעבר. שהמשיך להתגורר איתה באותה דירה גם אחרי הגירושין.

מכיוון ששילטונות פולין מתירים רק למישפחות שלמות לעזוב את הא־רץ, ומכיוון שבתעודות של בני־הזוג לא נרשם, מסיבות טכניות, שהם גרושים, החליטו ולדימיר ודנה לצאת ביחד, כזוג נשוי. כמקובל, הגיעה מיש־ראל בקשה לאיחוד־משפחות והמש־פחה יצאה מפולין, כשבידיה תעודת גירוש. פירוש הדבר, שאין להם דרך חזרה.

בוינה יכלו בני־המישפחה לשנות כיוון. אבל בכיסיהם היו רק 20 דולר שהותר להם לקחת עימם והם החליטו לנצל את האשרה לישראל והגיעו לנמל־התעופה בן־גוריון.

מינהגי אצילות פולנית

על **מה** שקרה מאז יש לכל אחד מהמשולש — הבעל, אשתו וקל־צ'נסקי — וגם לבן — גירסה משלו.

מספר וולדימיר גמפה, גבר יפה־תואר, ממוצע־קומה, בפולנית:

„לא התכוונתי להישאר בארץ. זו היתה רק ארץ־מעבר: רציתי להגיע לאירופה. האמת היא שלא היה איכפת לי להישאר בוינה, כי שם יש מחנה־מעבר לפולנים. אבל קורדם כל, הוא היה מלא באותה תקופה וחוץ מזה היו בו יותר מדי פושעים פליליים שהפולנים גירשו. דאגתי לילד שלי והסכמתי ל־בוא לישראל.

„באנו לאימה של דנה שגרה בדירה יחד עם בעלה. היינו שם שישה ימים רצה ללמוד עברית, אמר שלא רוצה לעבוד בשביל יהודים ושהוא רוצה לצאת לגרמניה, עם הילד. כי במוצאו הוא גרמני. אחר־כך הוא התחיל להר־ביץ לי, ניסה לאנוס אותי ואפילו היה עצור שבועיים במשטרת חיפה בגלל האלימות שהפעיל נגדי."

דנה, אשה נאה, קצוצת־שער וד־קת־גיזרה התראיינה בדירתו של קל־צ'נסקי. על היכרותו איתה הוא סיפר: „אני מכיר את אימה מחולון. יום אחד ואחר־כך סידרו לנו מגורים במרכז הקליטה בעתלית."

המשפחה קיבלה את מלוא הזכויות כעולים חדשים, אבל ירח־הדבש המחו־דש לא האריך זמן.

סיפרה דנה גמפה, בעברית טובה, תוך כדי בכי: „לא רציתי לחיות איתו, ובטח לא בדירה אחת. אני הלכתי בוקר־בוקר לאולפן והוא סירב. הוא לא היא סיפרה לי שלבת שלה, עולה חדשה, אין מקום לישון ואין לה מה לאכול. כאדם, וכמי שנוהג באצילות פולנית, מיהרתי להזמין אותה לביתי. היא סיפרה לי סיפור מזעזע. שהיא איננה נשואה כלל, שבעלה לשעבר השתלט על הדירה במרכז הקליטה בעתלית, והיא, משום שהיא פוחדת ממנו נאלצת לישון ברחובות. אחר־כך

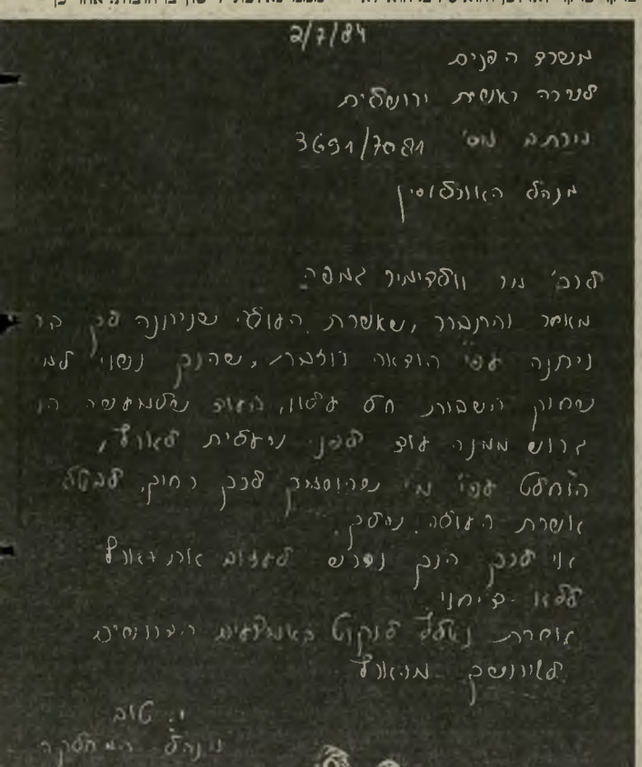

מיסמך מזויף! **מיכתב שנשלח כביכול על־ידי מנהל מח־לקת האשרות במשרד־הפנים. על־סמך מיכתב זה, שאינו מודפס על נייר רשמי, נשללה מולדימיר תעודת־העולה.**